

ONDERMIJNING KLAAR VOOR DE STRIJD

Inhoudsopgave

1	SAMENVATTING	2
2	INLEIDING	5
2.1	Leeswijzer	5
3	ADVIES EN ONDERBOUWING.....	7
3.1	Meer ambtelijke Openbare Orde en Veiligheids- (OOV) capaciteit	7
3.1.1	Uitvoering Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Bibob)	7
3.1.2	Conclusie	9
3.2	Meer toezicht op straat	9
3.2.1	Conclusie uitbreiding capaciteit toezicht en handhaving	10
3.3	Ondermijningsoverleg	10
3.3.1	Conclusie	11
3.4	Inzet Wet goed verhuurderschap.....	11
3.4.1	Conclusie inzet Wet goed verhuurderschap en inzet op de vastgoedmarkt	12
3.5	Voorkomen misbruik en oneigenlijk gebruik van het zorgsysteem.....	13
3.5.1	Conclusie toezicht en handhaving sociaal domein	14
3.6	Onderwijs en training	14
3.6.1	Conclusie	15
3.7	Dantumadielse inzet op drugsaanpak.....	15
3.7.1	Conclusie inzetten op lokale drugsaanpak	15
4	VOORSTEL EN FINANCIËLE ONDERBOUWING	17
	BIJLAGEN	I
	Bijlage I: Toename aan burgemeestersbevoegdheden	I
	Bijlage II: Verkenningssessie CCV naar de beleids- en uitvoeringskracht van de teams openbare orde en veiligheid	II
	Bijlage III: Uitwerking uren team Veiligheid	III
	Bijlage IV: Uitwerking uren Boa's/Toezichthouders	VII
	Bijlage V: Begrippenlijst	IX

1 Samenvatting

De gemeente Dantumadiel vindt de aanpak van ondermijning belangrijk. In februari 2024 heeft de raad dit onderwerp geprioriteerd in de Veiligheidsagenda “Feiligens Foarop” 2024-2027”. Dantumadiel heeft zich ook geconformeerd aan de uitgangspunten van de Friese Norm, die van de Friese gemeenten vraagt om het beleid ten aanzien van ondermijning gelijk te trekken. Vanuit die Friese Norm aanpak is ook de opdracht verstrekt aan Pieter Tops en Edward van der Torre, e.a. om onderzoek te doen naar ondermijning in Fryslân. In mei 2024 is het rapport “Ondermijning in Fryslân” door hen uitgebracht (ondermijningsrapport).

De auteurs benadrukken de kwetsbaarheid van de regio door de verspreide en relatief onzichtbare aard van deze criminaliteit. Maar zij benoemen Fryslân ook als een gebied die voor dit soort criminelen aantrekkelijk is door de goed ingerichte infrastructuur van wegen en water, het uitgestrekte lokale gebied, de cultuur van “elkaar niet verlinken”, en het weinige toezicht. Lokale overheden spelen hier een cruciale rol in. Naast deze constatering hebben de onderzoekers een zevental aanbevelingen gedaan die van toepassing zijn op alle gemeenten in Fryslân.

Het college heeft de directie opdracht gegeven om de aanbevelingen uit dit rapport door te vertalen naar de Dantumadielse organisatie en werkwijze. De aanbevelingen bieden een kans om kritisch te kijken naar de eigen organisatie en processen en deze “ondermijningsproof” te maken. De aanbevelingen uit het ondermijningsrapport zijn uitgewerkt in hoofdstuk 3.

Uitbreiding capaciteit teams veiligheid en toezicht en handhaving

Geconstateerd wordt dat er grote druk wordt ervaren bij het team openbare orde en veiligheid (OOV) en bij de buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) domein 1. Door de medewerkers wordt aangegeven dat zij “geleefd worden door de waan van de dag”. De toegenomen taken, maatschappelijke ontwikkelingen, de coördinatie op de aanpak van ondermijning, de complexiteit en de politieke dynamiek maakt het werk op het gebied van openbare orde en veiligheid ingewikkeld. Te veel vraagstukken blijven liggen.

Er blijkt dat de beschikbare capaciteit voor zowel de boa's als voor de beleidsmedewerkers veiligheid, om aan de maatschappelijke en politieke veiligheidsvraag te voldoen, onvoldoende is. Daardoor verliezen we de controle en kracht om het beleid en de uitvoering van de openbare orde en veiligheid goed te regelen.

Een uitbreiding van boa-capaciteit met 1,33 fte (voltijds-equivalent = volledige werkweek) stelt de gemeente in staat om in te zetten op een:

- **toename van bestuurlijke controles:** deelname aan gerichte bedrijfscontroles, wat bijdraagt aan een veiliger en eerlijker ondernemersklimaat;
- **toename van toezicht op straat:** de ogen en oren van de gemeente;
- **het verbeteren van de informatiepositie van de gemeente:** Boa's vangen signalen eerder
- **effectievere aanpak van ondermijning:** meer capaciteit voor toezicht op illegale verhuur, criminaliteit en arbeidsuitbuiting;
- **snellere afhandeling van meldingen:** klachten van burgers kunnen sneller opgepakt worden, wat de tevredenheid verhoogt (geen ondermijning, maar wel een effect dat plaatsvindt met meer capaciteit);
- **betere samenwerking met de politie:** met meer Boa's kunnen meer zaken afgeschermd worden;
- **proactieve controle(s):** op vakantieparken en risicogebieden waar criminele activiteiten vaak onder de radar blijven.

De kosten voor uitbreiding van het team van boa's bedragen € 99.048,-

Een uitbreiding van het team veiligheid met 2 fte, waarvan 1 beleidsmedewerker veiligheid en 1 medewerker veiligheid, betekent dat:

- **de coördinatie/ leiding** in het uitvoeren van vooraf geplande controles kan worden opgepakt, zoals bijvoorbeeld op bedrijventerreinen;
- er tijd beschikbaar komt voor de **beleidsontwikkeling en coördinatie op ondermijning;**
- **de Bibobcoördinatie bij Veiligheid wordt ondergebracht:** de relatie met ondermijning wordt hiermee geborgd en de expertise wordt verhoogd;

- de expertise voor en de uitvoering van de **Bibob-eigen-onderzoeken** beter worden;
- er meer ruimte beschikbaar komt voor het **onderhouden van vakkennis**;
- er meer ingezet kan worden op **jeugd en veiligheidsprojecten**, zoals het voorkomen van jonge aanwas.

De kosten voor uitbreiding van het team veiligheid bedragen € 173.742,-.

Ondermijningsoverleg

Er is een ondermijningsoverleg gecreëerd in de vorm van een lokaal informatie overleg (LIO). Dit is een samenwerkingsverband tussen de verschillende gemeentelijke afdelingen die te maken hebben met ondermijning. Dit LIO behandelt signalen en werkt een plan van aanpak uit om het ondermijningsvraagstuk op te lossen.

Om de aanpak van ondermijning te borgen wordt een beleidsgroep in het leven geroepen die zorgdraagt voor borging van dit thema in de gehele organisatie. Deze groep bespreekt met elkaar wat nodig is om ondermijnende criminaliteit te voorkomen of aan te pakken. De coördinatie wordt belegd bij team veiligheid.

Wet Goed verhuurderschap

De gemeente heeft voldaan aan de minimale gevraagde inzet die deze wet vraagt, namelijk het realiseren van een meldpunt. De wet biedt mogelijkheden om de problematiek rondom arbeidsmigranten aan te pakken. Een verhuurverordening kan een instrument zijn om de huisvesting van arbeidsmigranten te reguleren. Voordat we dit gaan doen willen we eerst meer onderzoek naar de problematiek in Dantumadiel (en Fryslân).

Uit het ondermijningsrapport blijkt dat vastgoed in het bezit van een rechtspersoon met een veroordeling in Dantumadiel fors hoger scoort 43,8% dan het gemiddelde in Fryslân (21,6%) en het gemiddelde in Nederland (15,6%). Op de ondermijnende criminaliteit in de vastgoedsector is op dit moment geen zicht. Hierop een aanpak ontwikkelen kan worden belegd bij de beleidsmedewerker veiligheid als daarvoor voldoende uren beschikbaar komen.

Uitbreiding van het team uitvoering sociaal domein en tijdelijke inzet team beleid sociaal domein

De gemeente staat aan de lat voor het naleven van de WMO en de Jeugdwet. Binnen het sociaal domein wordt hier nog onvoldoende aandacht aan geschonken als gevolg van onvoldoende menskracht. De gewenste aanpak staat beschreven in het beleidsplan Misbruik en Oneigenlijk gebruik (M&O). Voor de Jeugdwet is een groot deel van het toezicht regionaal en landelijk geregeld. Bij de WMO uitvoering is nog winst te behalen. Om fouten, misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen wordt bij de start van de samenwerking met onze zorgaanbieders duidelijkheid gegeven wat de verwachtingen over en weer zijn. Dit ontmoedigt mogelijke malafide zorgaanbieders. Om deze gesprekken te voeren en samenwerking te bevorderen is 1,0 fte accountmanagement nodig.

Het recht om een Bibob onderzoek uit te voeren wordt voorbehouden. In de beleidsregels voor de Wet Bibob gemeente Dantumadiel 2024 staat dat in onze gemeente alle zorgaanbieders onderworpen worden aan een Bibob onderzoek. Voor de WMO gaat het om een grote groep aanbieders. De aanbesteding van de WMO gebeurt in onderdelen. Denk hierbij aan vervoer, maatwerkvoorzieningen, trapliften, etcetera. Daarnaast kan er tussentijds een onderzoek plaatsvinden als er signalen zijn die daarom vragen. Om deze onderzoeken allemaal uit te voeren is er 0,5 fte Bibob capaciteit nodig in het sociaal domein. Geconstateerd wordt dat binnen het team Beleid onvoldoende menskracht is om een handhavingsbeleidsplan op te stellen. Er is tijdelijke uitbreiding nodig voor een periode van drie maanden voor het uitschrijven van het handhavingsbeleidsplan.

De totale uitbreiding van de uren op zowel beleid sociaal domein als uitvoering sociaal domein betekent:

- dat het **handhavingsbeleid sociaal domein** op basis van het M&O beleid wordt uitgewerkt en vastgesteld;
- dat de **naleving op de WMO en de jeugdwet** voldoet aan de uitgangspunten van rechtmatigheid en M&O;
- dat er uitvoering gegeven wordt aan het gemeentelijk **M&O beleid** binnen het sociaal domein;
- dat de gemeente voldoende **capaciteit** heeft om dergelijke onderzoeken uit te voeren;

- dat er **uitvoering** wordt gegeven aan het **gemeentelijk Bibobbeleid** en dat de **expertise binnen het sociaal domein groter** wordt naarmate het meer ingezet wordt.

De kosten voor uitbreiding van het team uitvoering sociaal domein bedragen € 37.045,- Dit is exclusief de financiering van de accountantmanager. Verwacht wordt dat deze uitbreiding binnen de begroting van het team Uitvoering sociaal domein kan worden ingevuld. De kosten voor de tijdelijke inhuur voor het schrijven van een handhavingsbeleidsplan zijn € 20.800,-.

Het organiseren van opleidingen en trainingen is voldoende

Er wordt doorlopend ingezet op bewustwording en training van de organisatie en de medewerkers. In 2024 is de campagne 'Watsoesto' voor onze gemeente ontwikkeld. Deze ondermijningscampagne wordt uitgebreid naar de inwoners van onze gemeente.

Inzet op aanpak drugsgebruik

Drugspreventie en voorlichting wordt meegenomen in het bredere gezondheids- en welzijnsbeleid. Waarbij het uitgangspunt is dat jongeren kunnen opgroeien in de veilige omgeving.

Het drugsbeleid op basis van artikel 13.b van de Opiumwet is vastgesteld en wordt toegepast bij drugsvondsten. Ook wordt preventief ingezet op bewustwording bij agrariërs. Dit is de aanpak Veilig buitengebied waar boeren worden bezocht, voorgelicht en gevraagd wordt om het preventiebord "samen voor een veilig buitengebied" op te hangen (motie van de raad, februari 2024).

Totaal overzicht formatie-uitbreiding en financiering

Een schematisch overzicht van de formatie-uitbreiding en de financiering is opgenomen in hoofdstuk 5.

2 Inleiding

Ondermijnende criminaliteit wordt een steeds groter probleem. Criminelen gebruiken legale bedrijven en organisaties voor illegale activiteiten en krijgen zo invloed in de samenleving. Dit kan een bedreiging vormen voor de overheid en de rechtstaat (NCTV, 2022). Ondermijning zorgt voor een oneerlijke samenleving. Geld van de overheid wordt misbruikt en ondernemers kunnen niet concurreren met bedrijven die gefinancierd zijn met illegaal geld. Vaak ronselen de criminelen jongeren voor hun activiteiten. De aanpak van ondermijnende criminaliteit is van cruciaal belang en vergt een lange adem en coördinatie vanuit de gemeente. Het is bekend dat er een verschuiving is van criminele activiteiten richting Noord-Nederland. Dat blijkt bijvoorbeeld uit de recent opgerolde cocaïnewaterij in Aldwâld en het drugslab in Dokkum.

De Veiligheidsagenda

In de Veiligheidsagenda 'Veiligheid voorop' 2024-2027 is de aanpak van ondermijnende criminaliteit door de raad geprioriteerd. Naast de strafrechtelijke aanpak draagt ook de bestuurlijke aanpak bij aan het tegengaan van de effecten die ondermijnende criminaliteit met zich meebrengt. De aanpak zou organisatiebreed (nog) meer uitgewerkt moeten worden. De coördinatie van de aanpak is ondergebracht bij team Veiligheid.

De Friese norm

Dantumadiel heeft zich aangesloten bij de bestuurlijke Friese aanpak van ondermijning; De Friese Norm. Hierin werken alle 18 gemeenten, de provincie en Wetterskip Fryslân samen om de ondermijnende criminaliteit te weren. De afspraken zijn vooral gericht op het op orde brengen van beleidstukken die helpen om ondermijnende criminaliteit tegen te gaan, of preventief werken om dit soort criminaliteit te voorkomen.

Aanbevelingen ondermijningsrapport

In opdracht van de 17 Friese gemeenten hebben onderzoekers, Pieter Tops en Edward van der Torre e.a., gekeken naar de effecten van georganiseerde criminaliteit in Fryslân. De gemeente Leeuwarden is geen onderdeel van dit rapport omdat over Leeuwarden in 2023 een onderzoek en vergelijkbaar rapport is opgesteld. Het ondermijningsrapport richt zich op de criminaliteit die de rechtsorde ondermijnt, zoals drugsproductie, handel en witwassen. De auteurs benadrukken de kwetsbaarheid van de regio door de verspreide en relatief onzichtbare aard van deze criminaliteit en het weinige toezicht dat plaatsvindt.

Het ondermijningsrapport concludeert dat gemeenten een cruciale taak hebben in het tegengaan van de schadelijke effecten die de georganiseerde criminaliteit heeft op de samenleving. De onderzoekers komen tot de volgende zeven aanbevelingen die voor alle onderzochte Friese gemeenten gelden:

1. Er is dringend behoefte aan meer ambtelijke capaciteit op het werkveld openbare orde en veiligheid (OOV);
2. Er is behoefte aan meer toezicht op straat, met een centrale rol voor de geüniformeerde toezichthouders aangevuld met andere toezichthouders (zoals brp- en bouwtoezicht);
3. Vorm een ondermijningscluster of groep onder sturing van de OOV ambtenaar die sturing geeft aan de aanpak van ondermijning;
4. Krijg grip op opportunistische en onrechtmatige verhuurpraktijken (Wet goed verhuurderschap);
5. Investeer in het fraudebestendig maken van het Friese zorgsysteem; voer een audit uit om vast te stellen hoe hieraan gestalte wordt gegeven. Het voortouw van deze aanpak ligt bij het sociaal domein, met een rol voor rechtmatigheidstoezichthouders voor WMO-zorg en jeugdhulp;
6. Organiseer onderwijs en training voor gemeenteamtensen;
7. Geef gestalte aan een integrale drugsaanpak in Fryslân met prioriteit voor het terugdringen van hennepcultuur en drugshandel. Aan de gemeentekant vraagt dit om inspanningen om het drugsgebruik te verminderen of te voorkomen met bijzondere aandacht voor onderwijsinstellingen, horeca en drugsgebruik onder toeristen.

2.1 Leeswijzer

In deze notitie staat hoe de gemeente de aanpak van ondermijning in Dantumadiel gaat uitvoeren. Verschillende teams hebben hieraan meegewerkt en zijn het eens over hoe we ondermijning willen aanpakken en wat daar voor nodig is. Elke paragraaf start met de aanbeveling uit het ondermijningsrapport en de toelichting daarop in het blauwe tekstvak.

Een aantal aanbevelingen zijn concreet en kunnen vertaald worden naar een voorstel. Andere aanbevelingen worden verder uitgewerkt in een plan van aanpak, om te komen tot een werkproces en/ of invoering van beleid en werkzaamheden. Een reden hiervoor kan zijn dat de werkprocessen (nog) niet op orde zijn. Of omdat er meerdere gemeenten of andere organisaties nodig zijn om uitvoering te geven aan die aanbeveling.

In hoofdstuk 5 is een schematisch overzicht opgenomen over de formatie-uitbreiding en de financiering daarvan.

3 Advies en onderbouwing

In dit hoofdstuk worden de zeven aanbevelingen uit het ondermijningsrapport onderbouwd en vertaald naar de organisatie van Dantumadiel. Of er wordt inzicht gegeven in de beleidsaanpak door de organisatie.

3.1 Meer ambtelijke Openbare Orde en Veiligheids- (OOV) capaciteit

Er is in bijna elke gemeente dringend behoefte aan **meer ambtelijke OOV-capaciteit**, zodat er voldoende tijd en ruimte komt voor een ambtelijke trekker om zich voltijds toe te leggen op de ondermijningsaanpak. Op de eilanden is dit niet realistisch; wel is meer OOV-capaciteit nodig omdat het juist daar zwaar en belangrijk is om gestalte te geven aan controles én handhaving, alsook aan een drugsaanpak op maat, waarbij de focus ligt op horeclocaties en toerisme.

De aanbeveling om extra capaciteit in het team Veiligheid toe te voegen, wordt onderschreven door de eigen veiligheidsadviseurs. In de afgelopen 10 jaar is het werkveld sterk uitgebreid en is veiligheid een kerntaak van de gemeente geworden. De ambtenaren openbare orde en veiligheid hebben een brede rol als aanjager, coördinator, beleidsmaker en adviseur van de burgemeester. Om een beeld te geven is in bijlage I het takenpakket van de burgemeester beschreven.

De inzet op veiligheidsvraagstukken vereist een combinatie van strafrecht, bestuursrecht en zorg. Tegelijkertijd dwingen maatschappelijke ontwikkelingen – zoals polarisatie, maatschappelijke onrust, personen met onbegrepen gedrag en verstoringen van de openbare orde – tot een steeds grotere inzet. Dit zorgt ervoor dat de ‘waan van de dag’ overheerst. Ook de ontwikkelingen op terrein van e-crisis en crisisbeheersing vragen meer van de veiligheidsmedewerkers. Door extremere weersomstandigheden (droogte, stortbuien), infectieziekten (vogelgriep, varkenspest, Covid-19) is er afstemming nodig met steeds weer andere partners in de relevante ketens. En daarbij komt nog de groeiende beleidsaandacht die ondermijning vraagt.

In het organisatieplan is geen rekening gehouden met capaciteit voor de uitvoering van ondersteunende werkzaamheden binnen het team Veiligheid. Dit betekent dat voor een deel uitvoerende taken zijn belegd bij de beleidsmedewerkers. Voorbeelden hiervan zijn onder andere de afhandeling van taken bij een melding in het digitaal opkopersregister, meldingen van en contact over opvang van dieren, afhandeling van gevonden vogels in het kader van de vogelgriep en tal van andere zaken.

“In de werkportefeuille van de Friese OOV-organisaties komen dus veel en nogal uiteenlopende zaken samen.

De werklast die dit voor de OOV-organisatie met zich meebrengt, is fors en groeit.”

- Ondermijning in Fryslân (2024)

Aanbeveling capaciteitsuitbreiding

Om het team Veiligheid structureel te versterken en de toenemende werkdruk te verlagen, wordt aanbevolen:

- 1 fte beleidsmedewerker veiligheid voor de coördinatie en beleidsontwikkeling rondom ondermijning.
- 1 fte medewerker veiligheid voor ondersteunende en uitvoerende taken, zoals meldingen in het digitaal opkopersregister en de afhandeling van gevonden dieren in verband met vogelgriep. Deze functie zorgt voor een betere taakverdeling en ontlast de beleidsmedewerkers.

3.1.1 Uitvoering Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Bibob)

De Wet Bibob is een belangrijk instrument om te voorkomen dat vergunningen en subsidies misbruikt worden voor criminele activiteiten. De wet maakt het hierbij mogelijk bepaalde vergunningen (o.a. op

het gebied van drank- en horeca, coffeeshops en bouw- of milieuvergunningen) en subsidies te weigeren of in te trekken als er sprake is van een ernstig gevaar dat de vergunning of de subsidie wordt gebruikt voor het plegen van strafbare feiten of het 'witwassen' van geld.

De gemeente Dantumadiel heeft een vastgesteld Bibobbeleid. Maar, de implementatie in de werkprocessen blijft achter door een tekort aan capaciteit.

Om de Bibob-uitvoering te versterken wordt aanbevolen:

- een Bibobcoördinator binnen het team Veiligheid voor sturing en afstemming met het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) en het Landelijk Bureau Bibob (LBB).
- 0,5 fte medewerker veiligheid voor de uitvoering van Bibob-onderzoeken, wat zorgt voor een consequente toepassing van het beleid en ondersteuning van collega's bij incidentele Bibob-trajecten.
- 0,5 fte binnen het sociaal domein voor de toetsing van WMO-aanbieders, vanwege de omvang van deze groep en de noodzaak om structureel onderzoek te doen bij aanbestedingen en signalen van misbruik.

Taakprioritering bij geen uitbreiding ¹

Met de huidige formatie worden slechts een aantal veiligheidszaken op basisniveau uitgevoerd. Daarnaast zijn er veel taken die of onvoldoende of helemaal niet worden uitgevoerd. In tabel 3 is dit weergegeven middels de kleuren groen (uitvoering op basisniveau), oranje (onvoldoende uitvoering) en rood (geen uitvoering). Samengevat komt dit op het volgende neer.

Groen (uitvoering op basisniveau):

- Advisering over politiezaken
- Advisering ex-gedetineerden/BIJ
- Subsidie-afhandelingen Slachtofferhulp, Tumba, jaarwisseling, evenementen
- Toetsing evenementenveiligheid
- Voorbereiding jaarwisseling
- Advies over VRF

Oranje (onvoldoende):

- Inzet incidenten maatschappelijke onrust
- Inzet op gevonden voorwerpen
- Inzet op zwerfdieren
- Bestuurlijke advisering op Driehoeksstukken, RBPO
- Inzet op sociale veiligheidscasusïstiek
- Inzet op woonoverlast
- Beleid en uitvoering bijtincidente
- Minimale inzet op overlast jeugdgroepen
- Inregelen en vakbekwaam houden Crisisorganisatie bevolkingszorg
- Coördinatie Lokaal Informatie Overleg
- Interne bewustwordingscampagne ondermijning

Rood (helemaal geen uitvoering):

- Beleidsadvisering en coördinatie op de uitvoering van o.a. de Veiligheidsagenda
- Afstemming met de boa's
- Uitwerken beleid/ samenwerking/ convenant aanpak woonoverlast
- Implementatie en uitrol digitaal opkopersregister (Stop heling)
- Horeca en veilig uitgaan
- Preventie- en handhavingsplan alcoholwet (wettelijke verplichting)
- Actualiseren evenementenbeleid
- Voorbereiding 11-stedentocht
- Projecten school en veiligheid
- Brandveiligheid in relatie tot voldoende bluswater
- Polariseren en radicalisering
- Aanpak van ondermijning, o.a. veilig buitengebied, externe bewustwordingscampagne, nieuwe projecten, werkgroepen

"De politie van Noardeast-Fryslân heeft een vrouw uit de gemeente Dantumadiel aangehouden die vanuit een auto drugs aan het dealen was. Naast hard- en softdrugs lag er ook een baby in de auto."

- Omrop Fryslân (2022)

¹ Dit is geen limitatief opgesomde lijst van werkzaamheden maar een aantal voorbeelden om inzicht te geven

- Coördinatie en uitvoering Wet Bibob
- Coördinatie ambtelijke en bestuurlijke integriteit
- Inzet en ontwikkeling projecten in kader van digitale veiligheid

3.1.2 Conclusie

Met de huidige formatie van 1,89 fte wordt slechts een klein deel van het takenpakket uitgevoerd. Het overgrote deel van de taken op het gebied van veiligheid worden onvoldoende of in zijn geheel niet uitgevoerd (oranje en rode taken). Met de groeiende vraag naar beleidsontwikkeling en ondermijning vraagt dit om een structurele uitbreiding van het team Veiligheid met 2 fte:

- 1 fte beleidsmedewerker veiligheid voor ondermijning en beleidscoördinatie.
- 1 fte medewerker veiligheid voor ondersteunende en uitvoerende taken.

Bijlage III bevat een gedetailleerde urenberekening per veiligheidsonderwerp in de gewenste nieuwe situatie.

3.2 Meer toezicht op straat

Om te kunnen weten wat er – alleen al qua ondermijning – speelt in de uitgestrekte gemeenten, bestaat behoefte aan meer toezicht op straat, met een centrale rol voor **geüniformeerde boa's, aangevuld met andere toezichthouders** (zoals BRP-toezicht en bouwtoezicht). Dit vereist een visie op de Friese boa- en toezichtfuncties, al staat vast dat dubbele boa-ontwikkeling nodig is: meer capaciteit en meer kwaliteit, ook voor activiteiten (zoals bestuurlijke controles) in het kader van de ondermijningsaanpak.

Het team Toezicht en Handhaving (domein I) bestaat momenteel uit 2,67 fte boa's. Zij zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van wettelijke toezichtstaken, zoals afvalproblematiek, hondenoverlast, controles op de Alcoholwet, evenementenhandhaving, vuurwerkoverlast en toezicht op het digitaal opkopersregister. Door de minimale capaciteit krijgen vrijwel alle taken onvoldoende aandacht en blijven verschillende taken liggen, waaronder de controle op het digitaal opkopersregister, alcoholcontroles en evenementencontroles.

In bijlage IV is een overzicht te vinden van alle taken die de boa's uitvoeren en of deze onvoldoende (oranje) of vrijwel niet (rood) worden uitgevoerd.

Veranderende rol van boa's

Dantumadiel hecht waarde aan een veilige en leefbare gemeente, waarbij toezicht en handhaving bijdragen aan gewenst gedrag. De gemeente kiest bewust voor een benadering waarin boa's in gesprek gaan met inwoners en ondernemers, in plaats van te sturen op een vast percentage

"Man uit Dantumadiel heeft 18 bolletjes drugs op zak."

- Wâldnet (2024)

waarschuwingen of boetes. Deze "nieuwe rol" van de boa's betekent ogen en oren op straat en een goede verbinding met de buurten en dorpen. Door handhaving anders in te zetten kunnen de signalen van ondermijning vroeger, sneller en effectiever worden aangepakt. Deze werkwijze betekent dat er een goed beeld ontstaat over de gemeente. In 2024 bleek dat zichtbare aanwezigheid en

aanspreekbaarheid van boa's door inwoners werd gewaardeerd.

Tegelijkertijd wordt door een afnemende politiecapaciteit, mede door vergrijzing en personeelskrapte, een bredere inzet van boa's noodzakelijk. De gemeenteraad heeft zijn zorgen hierover bij de minister van Justitie en Veiligheid kenbaar gemaakt. Boa's krijgen hierdoor een grotere rol in het signaleren van ondermijnende criminaliteit. Zij ontvangen signalen via politie, gemeentelijke collega's of meldpunten, en voeren eigen controles uit op bedrijventerreinen, in woonwijken en bij horeca. Hierdoor ontstaat een beter beeld van verdachte situaties, maar dit zorgt ook voor extra werklust.

Ontwikkelingen in toezicht en handhaving

Daarnaast wordt in Fryslân gewerkt aan een provinciaal integraal prostitutie- en mensenhandelbeleid. Dit omvat eenduidige regelgeving, een regionale pilot voor toezicht en handhaving en herziening van subsidies voor ondersteuning aan sekswerkers. Voor de gemeente brengt dit (nog) geen extra financiële lasten met zich mee, maar wel een inzet in de vorm van toezichtcapaciteit. Binnen de huidige formatie kan Dantumadiel hier geen bijdrage aan leveren.

3.2.1 Conclusie uitbreiding capaciteit toezicht en handhaving

De uitbreiding van taken vraagt niet alleen om een andere manier van werken, maar ook om extra capaciteit. De toenemende agressie tegen boa's maakt het daarnaast noodzakelijk dat zij altijd met een collega op pad gaan. Hierdoor moet er vaker met dubbele bezetting worden gewerkt, wat de druk op de capaciteit verder verhoogt.

Om de basiswerkzaamheden goed uit te kunnen voeren, is een minimale bezetting van 4 fte nodig. Een uitbreiding naar 6 fte is wenselijk om:

- Meer continue aanwezigheid van boa's op straat te realiseren;
- Standaard op zaterdagen en incidenteel op zondagen toezicht te houden;
- Structureel aandacht te besteden aan preventie en voorlichting over ondermijning;
- Gerichtere controles uit te voeren in de agrarische sector en bij bedrijven;
- Meer focus te leggen op jeugd en veiligheid.

“Alleen door de handen ineen te slaan kunnen we de structurele bedreiging van ondermijning in onze gemeente het hoofd bieden.”

- Wâldnet (2024)

3.3 Ondermijningsoverleg

Vorm, per gemeente, ambtelijke clusters die gezamenlijk een centrale rol vervullen bij de gemeentelijke ondermijningsaanpak. De sturende en gespecialiseerde OOV-ambtenaar is de trekker, en werkt nauw samen met (natuurlijk is maatwerk nodig): burgerzaken/ BRP-toezichthouder, een gespecialiseerde boa of boa-coördinator, een handhavingsjurist, de Bibobcoördinator, vergunningverlening, bouwinspecteurs, bedrijfscontactfunctionarissen en sociaal domein. Dit **ondermijningscluster** vormt het hart van het periodieke gemeentelijke ondermijningsoverleg dat elke gemeente (in) voert; elke twee of drie weken moeten er relevante kwesties te bespreken zijn, zo blijkt uit het beeld van de Friese ondermijning in deze studie. Stuur vanuit deze clusters onder andere de integrale controles aan, net als de aanscherpingen van het Bibobbeleid en de implementatie van de Wet goed verhuurderschap.

LIO

Om ondermijnende criminaliteit effectief te bestrijden, is het van belang dat de aanpak organisatiebreed wordt gedragen. Daarom is in 2024 het Lokaal Informatie Overleg (LIO) gestart. Dit multidisciplinaire overleg richt zich op het signaleren en analyseren van ondermijnende activiteiten en het nemen van vervolmaatregelen, vaak via een bestuurlijke aanpak. Hiermee wordt voorkomen dat criminele netwerken misbruik maken van gemeentelijke dienstverlening en bevoegdheden.

In het LIO zijn de volgende disciplines vertegenwoordigd:

- Boa publiek domein
- Vergunningverlening apv, bijzondere wetten, omgevingswet
- Toezichthouder bouw
- Algemeen jurist
- Klantencontactcentrum/ burgerzaken
- Bijzonder controleur (uitkeringen en brp: basis registratie personen)
- Ciso (chief informatie security officer)

- Financiën
- Bedrijvencontact
- Beleidsmedewerker landbouw
- Veiligheid (coördinatie)

Het LIO vergadert momenteel eens per acht weken. Binnen deze overlegstructuur werken collega's samen om signalen van ondermijning op te pakken en de weerbaarheid van de organisatie en de gemeente te vergroten. De inzet binnen het LIO past binnen de reguliere werkzaamheden van de

deelnemers. Hoewel het overleg nog in de opstartfase zit, wordt hiermee al invulling gegeven aan de aanbevelingen uit het ondermijningsrapport.

“De wijkagent erkent dat er in Dantumadiel veel verslavingsproblematiek en drugshandel is. Zijn collega's houden zich hier specifiek mee bezig. De jeugd begint meestal met wiet. Cocaïne, GHB en speed worden daarnaast veel gebruikt door ouderen”

- De Westereender (2021)

Beleidsgroep ondermijning

Naast operationele samenwerking via het LIO is er behoefte om ondermijning op beleidsniveau te bespreken. Daarom wordt voorgesteld een beleidsgroep ondermijning op te richten. Deze groep zal:

- Werkprocessen en beleid rondom ondermijning afstemmen;
- Afspraken maken over uitvoering en handhaving;
- Reguliere afstemming bevorderen

tussen betrokken teams.

Elke afdeling levert hiervoor een beleidsmedewerker. De groep komt voorlopig vier keer per jaar bijeen. Dit past binnen de bestaande werkzaamheden van de betrokken medewerkers.

3.3.1 Conclusie

Met de start het LIO is een belangrijke stap gezet in de aanpak van ondermijning. Toch is het thema nog niet voldoende verankerd in de organisatie. Voorgesteld wordt om een beleidsgroep te vormen die zorgt voor de verdere borging wat binnen de huidige capaciteit mogelijk is.

3.4 Inzet Wet goed verhuurderschap

Schrijf in een kort **plan van aanpak** op hoe de ambtelijke clusters, die een trekkersrol vervullen bij de ondermijningsaanpak, de Wet goed verhuurderschap kunnen gebruiken om zicht en grip te krijgen op opportunistische of onrechtmatige verhuurpraktijken. Treedt hierbij in overleg met particuliere verhuurders, want zij vervullen (economische) functies.

De Wet goed verhuurderschap is op 1 juli in werking getreden. Met deze wet wil de regering ongewenste verhuurpraktijken voorkomen en tegengaan en woningzoekenden, huurders en arbeidsmigranten beschermen. Met de invoering van een meldplicht, registratieplicht of verhuurvergunning, met name voor de grotere verhuurders, krijgen gemeenten de mogelijkheid om discriminatie en malafide verhuurders gericht aan te pakken.

Meldpunt

Sinds 1 januari 2024 heeft de gemeente een meldpunt voor klachten over ongewenst verhuurgedrag. Dit is te vinden op de website. Meldingen worden behandeld door beleidsmedewerkers Wonen en kunnen, indien nodig, worden doorgestuurd naar boa's of het LIO. Tot nu toe zijn er geen meldingen binnengekomen, vergelijkbaar met andere gemeenten.

Vergunningplicht

De gemeenteraad kan een vergunningplicht invoeren, waardoor actief gestuurd kan worden op goed verhuurderschap. Met de vergunningplicht kunnen gemeenten extra eisen stellen aan de verhuurder als het gaat om het onderhoud van de woning en de maximale huurprijs van gereguleerde

huurwoningen. Als de gemeenteraad hiervoor kiest, moet de vergunningplicht in een verhuurverordening worden opgenomen (artikel 4 Wgv).

Er zijn twee typen verhuurvergunningen die gemeenten kunnen instellen:

1. Verhuur van reguliere woonruimten in een aangewezen gebied waar de leefbaarheid onder druk staat. (Deze vergunning komt hier verder niet aan de orde.)
2. Verhuur van verblijfsruimten aan arbeidsmigranten voor de gehele gemeente.

Op dit moment is er slecht zicht op de groep particuliere verhuurders in de gemeente en is niet bekend of er sprake is van malafide verhuurpraktijken. In Dantumadiel is particuliere huur slechts 4,5% van de woningvoorraad, grotendeels in het lagere segment. Dit maakt huurders, vooral arbeidsmigranten, kwetsbaar voor misstanden.

Om dit in Dantumadiel te voorkomen, zou een vergunningplicht voor het verhuren aan arbeidsmigranten helpen. Hiermee kan de aanvraag vooraf getoetst worden (Bibob-toets) en wordt voorkomen dat arbeidsmigranten vaak van woning wisselen. Dit vereist een verhuurverordening die verhuur zonder vergunning aan arbeidsmigranten verbiedt. Nu is het verhuren aan meerdere huishoudens al beperkt mogelijk.

Ondermijnende criminaliteit in de vastgoedsector

Criminelen zien vastgoed als een aantrekkelijke optie voor fraude en misbruik. Hier is onvoldoende zicht op. Wat is de rol van de gemeente hierin, hoe herkennen en aanpakken? Vastgoed wordt hier benoemd omdat particuliere verhuur particuliere verhuur een rol kan spelen in de relatie tussen criminaliteit en vastgoed. Particuliere verhuurders, of vastgoedbeleggers, kunnen zowel positieve als negatieve invloeden hebben op de veiligheid en de leefbaarheid van een buurt of dorp. De manier waarop particuliere verhuur wordt beheerd en gereguleerd, kan bijdragen aan of juist afbreuk doen aan de kwaliteit van de vastgoedmarkt en de criminaliteitssituatie.

“Vastgoed in het bezit van een rechtspersoon met een veroordeling scoort met 43,8% in Dantumadiel fors hoger dan het gemiddelde in Fryslân (21,6%) en het gemiddelde in Nederland (15,6%).”

- Ondermijning in Fryslân

Handhaving en voorlichting

De gemeente moet toezicht houden op naleving van de regels en eventueel op de vergunningplicht. Boa's zijn verantwoordelijk voor handhaving. Daarnaast is heldere communicatie nodig, inclusief gerichte voorlichting voor arbeidsmigranten.

3.4.1 Conclusie inzet Wet goed verhuurderschap en inzet op de vastgoedmarkt

- De gemeente voldoet aan de minimale eisen van de wet door meldpunt te realiseren. Een verhuurverordening kan extra mogelijkheden bieden om misstanden bij het huisvesten van arbeidsmigranten tegen te gaan, maar vereist verder onderzoek.
- Er is geen zicht op de vastgoedsector. Bijna 1 op de 2 vastgoedondernemers is bekend met een veroordeling. Dit maakt het risico op misstanden groot. Het ontbreekt de gemeente aan capaciteit om zich hierin te verdiepen en inzet op te plegen.

3.5 Voorkomen misbruik en oneigenlijk gebruik² van het zorgsysteem

Investeer in het **fraudebestendig maken van het Friese zorgsysteem**; voer een audit uit om vast te stellen hoe hieraan gestalte wordt gegeven. Het voortouw van deze aanpak ligt op het sociaal domein, met een rol voor rechtmatigheidstoezichthouders voor WMO-zorg en jeugdhulp.

Sinds de decentralisaties zijn gemeenten verantwoordelijk voor de WMO, Participatiewet en Jeugdwet. Dit omvat zowel de kwaliteit en rechtmatigheid van zorg als het opdrachtgeverschap voor zorgaanbieders. Sinds 2025 moeten gemeenten werken met nieuwe contractstandaarden WMO.

Jeugdwet

De inkoop van jeugdzorg wordt in Fryslân geregeld via Sociaal Domein Friesland (SDF). Zij sluiten contracten af met aanbieders en voeren contractmanagement uit. De gemeente blijft eindverantwoordelijk voor de kwaliteit en rechtmatige uitvoering. De aanpak van misbruik en oneigenlijk gebruik binnen de Jeugdwet is beschreven in het beleidsplan M&O. De aanpak van misbruik en oneigenlijk gebruik binnen de Jeugdwet moet volgens het vastgestelde beleidsplan M&O gebeuren. Er moet gekeken worden naar zorgaanbieders die meer afwijken van de gemiddelde norm, zonder een goede verklaring hiervoor. Daar zit het grootste risico. In samenwerking met andere gemeenten (bijvoorbeeld in een SDF-verband) kunnen deze zorgaanbieders bezocht worden om uit te zoeken waarom ze afwijken. In sommige gevallen kan het nodig zijn om zorgdossiers in te zien. De controlebezoeken worden uitgevoerd door een accountmanager en een medisch adviseur van de GGD. Het doel van deze bezoeken is vooral om ongewenst declaratiegedrag te stoppen. De Nederlandse Jeugdautoriteit wordt ingeschakeld bij incidenten of financiële problemen bij zorgaanbieders.

Participatiewet

Beleid over misbruik en oneigenlijk gebruik binnen de Participatiewet is stevig ingebed in de organisatie. De gemeente werkt hiervoor samen met een bijzonder onderzoeker en sociale recherche via Leeuwarden. Er is direct contact met uitkeringsgerechtigden, en voor werk- en activeringstrajecten wordt via Dokwurk ingekocht. Controle gebeurt door jobcoaches en werkbegeleiders.

“Op dit moment zijn er signalen van misbruik van het zorgsysteem. Binnen het sociaal domein komen we er niet aan toe om deze signalen op te pakken.”

- Quote concerncontroller

WMO

Bij de start van een samenwerking worden zorgaanbieders duidelijk geïnformeerd over verwachtingen. Het gaat dan over hun inzet, de inhoud van het traject, kwaliteitseisen van het personeel en het traject, hun visie op de zorg en de wijze van facturering. Dit wordt vastgelegd in contracten. Ook wordt met behulp van data-analyse gecontroleerd of zorgaanbieders zich aan de gemaakte afspraken houden. Deze aanpak staat beschreven in het beleidsplan M&O. Hierbij wordt onder andere gekeken naar de verzilveringsgraad. Zorgaanbieders die het meest afwijken van de norm, zonder dat daar een verklaring voor is, kunnen bezocht worden om te achterhalen waarom dit zo is. In het uiterste geval kan het nodig zijn om dossiers in te zien. De controlebezoeken worden uitgevoerd door de accountmanager samen met een medisch inhoudelijk adviseur van de GGD. Het belangrijkste doel van deze bezoeken is om ongewenst declaratiegedrag te stoppen. Intensiever accountmanagement helpt fouten te voorkomen, misbruik en oneigenlijk gebruik tegen te gaan en de samenwerking te verbeteren. Deze inzet verdient zichzelf terug. Om deze gesprekken te voeren en samenwerking te bevorderen is 1,0 fte accountmanagement nodig.

De gemeente behoudt het recht om Bibob-onderzoeken uit te voeren bij zorgaanbieders, zoals vastgelegd in de beleidsregels. Gezien de omvang van de WMO-aanbieders en aanbestedingen (vervoer, maatwerkvoorzieningen, trapliften etc.), is hiervoor 0,5 fte Bibob-capaciteit nodig.

Vertrouwen

In onze missie en visie staat dat de gemeente werkt vanuit vertrouwen en dat er gebouwd wordt aan goede relaties met zorgaanbieders. Fouten leiden niet direct tot verdenking van misbruik en oneigenlijk gebruik; contractmanagement en regelmatige gesprekken versterken de samenwerking.

² De term fraude is afkomstig uit het ondermijningsrapport en is daarom overgenomen in het blauwe tekstvak. Conform andere gemeentelijke beleidsstukken wordt verder gesproken over misbruik en oneigenlijk gebruik.

Binnen de gemeente Dantumadiel vraagt dit om uitbreiding van uren voor de accountmanager Sociaal Domein. Als de contracten en het contractmanagement goed op orde zijn dan wordt verwacht dat een groot deel van mogelijk ongewenst declaratiegedrag wordt uitgesloten. Als uit data-analyse blijkt dat er afwijkingen zijn in het declaratiegedrag van een zorgaanbieder die niet te verklaren zijn, of als er andere signalen zijn, gaan we in gesprek met de zorgaanbieder om te achterhalen waarom dit gebeurt. Als uit deze gesprekken blijkt dat er onterechte declaraties zijn ingediend, bewust of onbewust, richten we ons eerst op het veranderen van dit ongewenste gedrag voor de toekomst. Het corrigeren van de declaraties kan daarna overwogen worden. We kunnen dit vervolgens blijven volgen.

3.5.1 Conclusie toezicht en handhaving sociaal domein

Om toezicht en handhaving goed te borgen binnen de teams Beleid sociaal domein en Uitvoering sociaal domein wordt een nieuw handhavingsbeleid sociaal domein vastgesteld. Ook wordt de preventie en verbindingsrol van de accountmanagers geïntensiveerd en wordt bij al onze zorgaanbieders een Bibob onderzoek uitgevoerd. Er is 1,5 fte extra nodig om de taken goed uit te kunnen voeren. Waarbij de verwachting is dat de accountmanager zich voor een deel terug kan verdienen.

3.6 Onderwijs en training

Organiseer **onderwijs en training** voor gemeenteambtenaren met een trekkersrol bij de ondermijningsaanpak en voor de ambtelijke toplaag. Zet hiertoe een leerkring op, waarbij gebruikgemaakt kan worden van de ambtelijke werkgroep voor de Friese norm en van de expertise en het netwerk van het RIEC. Geef ook trainingen aan raadsleden en bestuurders.

In de Veiligheidsagenda 2024-2027 heeft de raad de aanpak van ondermijnende criminaliteit als prioriteit gesteld en zichzelf het volgende ten doen gesteld:

“De gemeente Dantumadiel geeft prioriteit aan de aanpak van ondermijning en wil daarin samenwerken met externe organisaties. De eigen inwoners en ondernemers hebben hier nadrukkelijk een rol in de samenwerking. Er is daarbij aandacht voor:

- *het verbeteren van de informatiepositie zodat we beschikken over een actueel ondermijningsbeeld.*
- *het vergroten van de weerbaarheid: bestuurlijk, ambtelijk en van inwoners en ondernemers.”*

Inzicht in het herkennen van ondermijning

De gemeente en organisatie moet weerbaar zijn tegen ondermijning en daarom is het nodig om zo sterk mogelijk ingericht te zijn op het voorkomen van risico's dat er (onbewust) ruimte ontstaat voor ondermijning. Daarom is bij de start van de nieuwe organisatie in 2024 een bewustwordingstraject gestart binnen de gehele organisatie, het college en de raad. De basisprincipes van ondermijning zijn meegegeven. Dit omvatte een ondermijningsdag en verdiepende sessies, die structureel worden herhaald.

Ondermijning en raads- en collegeleden

Ondermijning raakt ook steeds meer raadsleden en colleges. In 2026 wordt ondermijning opgenomen in het inwerkprogramma voor raadsleden en het nieuwe college, mogelijk in samenwerking met het netwerk Weerbaar Bestuur: <https://www.politiekeambtsdragers.nl/ambt-in-praktijk/integriteit--veiligheid/netwerk-weerbaar-bestuur>.

Communicatiecampagne Watsoesto

<https://watsoesto.nl/>

In de tweede helft van 2024 is gestart met de bewustwordingscampagne “Watsoesto”. Dit is een campagne om collega's en inwoners bewust te maken van de gevaren van ondermijning. Onderdeel van de campagne zijn onder andere de signalen van misbruik van zorggelden binnen het sociaal

“De gemeente Dantumadiel is gestart met de campagne ‘Wat soesto?’, gericht op het bestrijden van ondermijning, een vorm van criminaliteit die vaak onzichtbaar is maar grote invloed heeft op de samenleving”

- RTVnof 2024

domein. De campagne is vooral ook bedoeld om signalen eerder te herkennen en door te geven. De komende jaren wordt de campagne uitgebreid.

3.6.1 Conclusie

Er is gestart met het bewust maken van de organisatie en de werknemers over ondermijnende criminaliteit. De ervaring leert dat met de reguliere werkzaamheden die binnen de teams uitgevoerd worden dit thema al snel naar de achtergrond verdwijnt. De urgentie die dit onderwerp met zich meebrengt vraagt om een doorlopend bewustwordingstraject. Dit kan ontwikkeld en aangeboden worden onder aansturing van team Veiligheid³.

3.7 Dantumadielse inzet op drugsaanpak

Geef gestalte aan een **integrale drugsaanpak in Fryslân** met prioriteit voor het terugdringen van hennepsteelt en drugshandel. Aan de gemeentekant vraagt dit om inspanningen om het drugsgebruik te verminderen of te voorkomen (use prevention), met bijzondere aandacht voor onderwijsinstellingen, horeca en drugsgebruik onder toeristen. Politie en justitie dienen gestalte te geven aan een repressieve aanpak; dit kan worden opgenomen in de Friese norm, waardoor deze een integraal karakter krijgt. De pakkans voor drugshandel en hennepsteelt dient te worden opgehoogd; ook en juist voor sturende en organiserende criminelen.

Preventiebeleid en opgroeien in een kansrijke omgeving

Preventie speelt een essentiële rol in het drugsbeleid door het voorkomen van drugsgebruik en de negatieve gevolgen die daarmee gepaard gaan. Het doel van preventie is om risicofactoren voor drugsgebruik te verkleinen en beschermende factoren te versterken, zodat mensen, en

vooral jongeren, geen of minder kans hebben om in aanraking te komen met drugs. In 2025 neemt de gemeente deel aan het Fries rioolwateronderzoek naar drugsresten in het rioolwater. In 2023 is in Dantumadiel al eerder een dergelijk onderzoek uitgevoerd. De uitkomsten hiervan zullen worden meegenomen in de beleidsvoorbereiding en gemeentelijke aanpak.

Op individueel niveau speelt het onderwijs een grote rol. Het is belangrijk dat preventie zich richt op het versterken van de onderlinge band tussen ouders en kinderen. In de beleidsplanvorming is hier aandacht voor en wordt gestimuleerd om ouders bewust te maken van de risicofactoren en hen te voorzien van tools om open gesprekken te voeren over drugsgebruik, maar ook over opgroeien in het algemeen.

Op maatschappelijk niveau richt het beleid zich op gezonde keuzes, regulering van alcohol en tabak (NIX18, rookvrije generatie) en alternatieve activiteiten voor jongeren. Samen met partners in de gemeente wordt een aanpak ontwikkeld die zich richt op de belangrijkste factoren in de leefomgeving die het risico op middelengebruik verkleinen. Een combinatie van preventieve maatregelen is hierin het meest kansrijk.

Boef zoekt boer

De aanpak Veilig buitengebied richt zich op het bewustmaken van onze agrariërs over het onderwerp ondermijning. De gemeente stimuleert agrariërs om ondermijning te voorkomen, o.a. via preventiebordjes bij bedrijven. Dit geeft politie en toezichthouders het recht om zonder aankondiging schuren en loodsen te controleren. Deze preventiegesprekken worden gevoerd door de boa's. De uitvoering loopt vertraging op door een tekort aan boa-capaciteit.

3.7.1 Conclusie inzetten op lokale drugsaanpak

In Dantumadiel worden jongeren gestimuleerd op te groeien in een veilige woonomgeving, met voldoende kansen om zelfredzaam te worden. Drugspreventie maakt deel uit van het bredere

“Inwoner Dantumadiel (18) verkocht drugs aan minderjarigen”

- Nieuwsblad NOF (2021)

³ Verreist is dat hiervoor voldoende capaciteit beschikbaar komt binnen het team Veiligheid

gezondheids- en welzijnsbeleid. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de preventie, wat voldoende aandacht krijgt in de beleidsontwikkeling.

De gemeente heeft een geactualiseerd drugsbeleid op basis van de Opiumwet, dat bij drugsvondsten wordt uitgevoerd. Binnen de aanpak Veilig buitengebied wordt op dit moment minimaal ingezet op preventie en bewustwording van agrariërs.

4 Voorstel en financiële onderbouwing

We willen ondermijnende criminaliteit in onze gemeente voorkomen en aanpakken. Dit vraagt extra formatie bij verschillende teams. In onderstaande tabel is dit uitgewerkt.

Functie	Uitbreiding fte's	Salariskosten
Boa's (schaal 7)	1,33	€ 99.048, - * ⁴
Beleidsmedewerker veiligheid en crisisbeheersing (schaal 10)	1	€ 91.163, - *
Medewerker veiligheid (schaal 8)	1	€ 74.472, - *
Accountmanager sociaal domein	1	€ 0
Contractbeheerder voor uitvoering Bibobbeleid	0,5	€ 37.045, - *
Totaal structureel		€ 301.728,-
Tijdelijke inhuur voor opstellen handhavingsbeleid sociaal domein		€ 20.800, -

**totale loonkosten over 2025*

In de begroting voor 2025 e.v. is op dit moment geen rekening gehouden met voorgestelde formatie-uitbreiding.

⁴ De formatie-uitbreiding van de boa's kan voor een deel worden gedekt uit de middelen die voor de versterking van de boa's al een aantal jaar geleden zijn toegevoegd aan het gemeentefonds. Dit naar aanleiding van de motie Hermans. Deze middelen zijn niet eerder hiervoor aangewend. Aan Dantumadiel is € 31.866,- uitgekeerd. Dit zijn structurele middelen. Voor het uitvoeren van toezicht op de Wet goed verhuurderschap is aan Dantumadiel een structurele bijdrage verstrekt van € 9.000,-.

Bijlagen

Bijlage I: Toename aan burgemeestersbevoegdheden

Tot 1994 had de burgemeester slechts een beperkt aantal bevoegdheden op grond waarvan de burgemeester maatregelen kon nemen ter handhaving van de openbare orde. In een noodsituatie kon hij noodbevelen geven of een noodverordening vaststellen, maar voor minder ernstige (dreigende) ordeverstoringen ontbraken specifieke bevoegdheden. Deze situatie veranderde bij de inwerkingtreding van de herziene Gemeentewet, waarin (als gevolg van een amendement van de Tweede Kamer) de zgn. lichte bevelsbevoegdheid (art. 172 lid 3 Gemeentewet) werd ingevoerd op grond waarvan de burgemeester bevelen kan geven bij ordeverstoringen.

Inmiddels is bekend dat de gereedheidskist van de burgemeester behoorlijk is gevuld. Denk aan de aanwijzing van veiligheidsrisicogebieden waarbinnen de Officier van justitie (OvJ) een last kan geven tot preventief fouilleren (art. 151b en 174b Gemeentewet) en de bevoegdheid tot plaatsing van camera's op grond van art. 151c Gemeentewet. Maar ook de inzet van het tijdelijk huisverbod ter bescherming tegen huiselijk geweld. Relevante voorbeelden op het gebied van veiligheid zijn:

- de Wet MBVEO (bestrijding voetbalvandalisme, ernstige overlast door gebiedsverbod, groepsverbod, meldingsplicht of zorgbevel), inclusief latere aanpassingen;
- bevoegdheden Alcoholwet ter voorkoming van alcohol gerelateerde verstoring van de openbare orde;
- invoering politiewet 2012 (behoud gezag burgemeester en OvJ, verplichting opstellen Integraal Veiligheidsplan);
- uitbreiding toepassingsbereik Wet Bibob;
- Wet aanpak woonoverlast: opleggen gedragsaanwijzingen;
- Wet Verplichte GGZ: opleggen van crisismaatregelen;
- Verruiming van sluitingsbevoegdheid artikel 13b Opiumwet (ook sluiting panden mogelijk);
- wijziging artikel 174a Gemeentewet: sluiting indien de openbare orde rond die plek ernstig is verstoord door ernstig geweld, of bedreiging daarmee, in of in de onmiddellijke nabijheid van die plek, of ernstige vrees bestaat voor zo'n verstoring.

Al deze extra taken en bevoegdheden hebben geleid tot een taakverzwaring in het veiligheidsdomein. Iedere (uitbreiding van) bevoegdheid brengt extra werk voor zowel de burgemeester als de ambtelijke ondersteuning met zich mee. Voor de ambtelijke organisatie bestaat dit werk uit het verkrijgen van expertise, vormgeven van beleid, de uitvoering daarvan, samenwerking met partners, toezicht, handhaving, juridische procedures.

Bijlage II: Verkenningssessie CCV naar de beleids- en uitvoeringskracht van de teams openbare orde en veiligheid

Het Centrum voor Criminaliteit en Voorlichting (CCV) heeft een verkenningssessie naar de regiefunctie en de beleids- en uitvoeringskracht van de gemeentelijke openbare orde en veiligheidsteams uitgevoerd. Uit deze verkenningssessie blijkt het volgende:

- Het takenpakket is de laatste jaren sterk uitgebreid (o.a. ondermijning, cybercrime, radicalisering);
- De aard van openbare orde verstoringen is sterk veranderd door nieuwe technologie (snellere escalatie en grotere risico's als gevolg van sociale media);
- De aard van de criminaliteit is veranderd (minder zichtbaar, grens overstijgend en gewelddadiger);
- Er is sprake van juridisering (veel tijd gaat naar de nasleep van zaken en WOO-verzoeken);
- Er is versnippering van het taakveld (er wordt steeds meer beroep gedaan op OOV vanuit andere domeinen en er zijn steeds meer partijen die betrokken dienen te worden);
- Veranderend maatschappelijk sentiment vraagt aandacht (geopolitieke spanningen, polarisatie en soevereinen);
- Er is een enorme druk om alles op te pakken (18 prioriteiten voor 1,89 FTE);
- Het is lastig om nieuwe capaciteit en goede mensen te vinden en te houden;
- In de komende jaren is er alleen maar minder capaciteit door de uitstroom als gevolg van de vergrijzing, waardoor ook kennis verdwijnt;
- De positie van OOV binnen de gemeente geeft soms onvoldoende doorzettingsmacht;
- De 15-25 grootste gemeenten zijn vaak nog wel in staat om aan te sluiten bij de problematiek, maar met name de kleine gemeenten hebben te weinig kennis, competenties en capaciteit om buiten de basisbehoefte zaken op te pakken;
- Er wordt in de capaciteitsbepaling weinig gekeken naar specifieke kenmerken van een gemeente. Problemen cumuleren dan.

Bijlage III: Uitwerking uren team Veiligheid

Veiligheidsvelden, thema's en/ of concrete activiteiten				
	Groen = wordt uitgevoerd (basisniveau) Oranje= wordt onvoldoende uitgevoerd Rood = wordt niet uitgevoerd In huidige situatie (1,89 fte veiligheid)	Huidige uren veiligheid 1,89 FTE	Totaal team Veiligheid 3,89 fte	Groen = wordt uitgevoerd (basisniveau) Oranje= wordt onvoldoende uitgevoerd Rood = wordt niet uitgevoerd In gewenste situatie (3,89 fte veiligheid)
0. Algemeen	0.1. Incidenten veiligheid en/ of maatschappelijke onrust	150	250	0.1. Incidenten veiligheid en/ of maatschappelijke onrust
	0.2. Reservering t.b.v. algemene interne overleggen/ trainingen	90	180	0.2. Reservering t.b.v. algemene interne overleggen/ trainingen
	0.3. Beleidsadvisering algemeen - Veiligheidsbeleid - APV - Nieuwe wetgeving - Actualiteiten	0 50 50 0	100 50 50 0	0.3. Beleidsadvisering algemeen - Veiligheidsbeleid - APV - Nieuwe wetgeving - Actualiteiten
	0.4. Beleid en uitvoering gevonden en verloren voorwerpen/ zwerfdieren	50	100	0.4. Beleid en uitvoering gevonden en verloren voorwerpen/ zwerfdieren
	0.5. Administratieve werkzaamheden zoals facturering, raadprogramma, REX archivering, etc.	120	180	0.5. Administratieve werkzaamheden zoals facturering, raadprogramma, REX archivering, etc.
1. Veilige woon- en leefomgeving	1.1. Politiezaken: politieoverleg, TVO, rapportages en uitvoering	180	180	1.1. Politiezaken: politieoverleg, TVO, rapportages en uitvoering
	1.2. Voorbereiden (AVO en bestuursadvisering) driehoeksoverleg BT Noordoost-Fryslân, RBPO	300	350	1.2. Voorbereiden (AVO en bestuursadvisering) driehoeksoverleg BT Noordoost-Fryslân, RBPO
	1.3. Personen met onbegrepen/ verward gedrag	50	100	1.3. Personen met onbegrepen/ verward gedrag
	1.4. Coördinatie op inzet boa's voor veiligheid - Afstemming via tweewekelijks overleg	0	33	1.4. Coördinatie op inzet boa's voor veiligheid - Afstemming via tweewekelijks overleg
	1.5. Sociale casuïstiek: o.a. Aanpak Voorkoming Escalatie	50	150	1.5. Sociale casuïstiek: o.a. Aanpak Voorkoming Escalatie
	1.6. Advisering m.b.t. crisismaatregel Wet verplichte GGZ	40	50	1.6. Advisering m.b.t. crisismaatregel Wet verplichte GGZ
	1.7. Huiselijk geweld, m.n. advisering Wet tijdelijk huisverbod	40	50	1.7. Huiselijk geweld, m.n. advisering Wet tijdelijk huisverbod

	1.8. Aanpak woonoverlast / extreme buurtconflicten	50	100	1.8. Aanpak woonoverlast / extreme buurtconflicten
	1.9. Notitie / convenant gezamenlijke aanpak van woonoverlast	0	100	1.9. Notitie / convenant gezamenlijke aanpak van woonoverlast
	1.10. Casuïstiek ex-gedetineerden / Bestuurlijke Informatie Justitiabelen (BIJ)	50	50	1.10. Casuïstiek ex-gedetineerden / Bestuurlijke Informatie Justitiabelen (BIJ)
	1.11. Veiligheidshuis Fryslân: advisering beleid	50	50	1.11. Veiligheidshuis Fryslân: advisering beleid
	1.12. Aanpak woninginbraken (inclusief whatsappbuurtpreventie)	0	75	1.12. Aanpak woninginbraken (inclusief whatsappbuurtpreventie)
	1.13. Uitrol/ implementatie Digitaal Opkopers Loket en Register	0	125	1.13. Verdere uitrol/ implementatie Digitaal Opkopers Loket en Register
	1.14. Bijtincidenten/ gevaarlijke honden - Inclusief beleidsopmaak en actualiseren	48	48	1.14. Bijtincidenten/ gevaarlijke honden - Inclusief beleidsopmaak en actualiseren
	1.15. Subsidie Slachtofferhulp	60	60	1.15. Subsidie Slachtofferhulp
	1.16. Subsidie Tûmba	60	60	1.16. Subsidie Tûmba
2. Bedrijvigheid en veiligheid	2.1. Horeca/ veilig uitgaan	0	0	2.1. Horeca/ veilig uitgaan
	Vaststelling en coördinatie van het preventie- en handavingsplan DHW	0	100	Vaststelling en coördinatie van het preventie- en handavingsplan DHW
	2.2. Opstellen en uitvoering evenementenbeleid Dantumadiel	0	0	2.2. Opstellen en uitvoering evenementenbeleid Dantumadiel
	2.3. Advisering/ toetsing evenementen op veiligheid	80	80	2.3. Advisering/ toetsing evenementen op veiligheid
	- Actualisatie aanpak overlast feestwagens (dorpsfeesten)	0	0	- Actualisatie aanpak overlast feestwagens (dorpsfeesten)
	2.4. Voorbereiding op Elfstedentocht te schaats	0	0	2.4. Voorbereiding op Elfstedentocht te schaats
	2.6. Voorbereiding op jaarwisseling (carbid, draaiboeken etc.)	325	325	2.6. Voorbereiding op jaarwisseling (carbid, draaiboeken etc.)
3. Jeugd en veiligheid	3.1. Aanpak jeugdoverlast (PRIORITEIT)			3.1. Aanpak jeugdoverlast (PRIORITEIT)
	- Uitwerking systematische integrale aanpak jeugdgroepen (inclusief convenant)	70	190	- Uitwerking systematische integrale aanpak jeugdgroepen (inclusief convenant)

	- <i>Integrale aanpak van water gerelateerde overlast</i>	50	60	- <i>Integrale aanpak van water gerelateerde overlast</i>
	3.2. Inzetten op school en veiligheid	0	85	3.2. Inzetten op school en veiligheid
4. Fysieke veiligheid	4.1. Verkeersveiligheid	0	0	4.1. Verkeersveiligheid
	4.2. Brandveiligheid, vervolg op VRF-rapportage Fjoer en Wetter	0	0	4.2. Brandveiligheid, vervolg op VRF-rapportage Fjoer en Wetter
	4.3. Bestuurlijke advisering GR Veiligheidsregio Fryslân	140	140	4.3. Bestuurlijke advisering GR Veiligheidsregio Fryslân
	4.4. Opzetten en vakbekwaam houden crisisorganisatie/ Bevolkingszorg (PRIORITEIT)	50	120	4.4. Opzetten en vakbekwaam houden crisisorganisatie/ Bevolkingszorg (PRIORITEIT)
	4.5. Inzetten/ vakbekwaamheid piketfunctie (lokaal of regionaal)	120	120	4.5. Inzetten/ vakbekwaamheid piketfunctie (lokaal of regionaal)
5. Integriteit en veiligheid	5.1. Polarisatie en radicalisering - deelname aan de regionale radicaliseringstafel - bijhouden ontwikkelingen en literatuur - deelname aan bijeenkomsten/ congressen	33 0 0	60	5.1. Polarisatie en radicalisering - deelname aan de regionale radicaliseringstafel - bijhouden ontwikkelingen en literatuur - deelname aan bijeenkomsten/ congressen
	5.2. Ondermijning/ georganiseerde criminaliteit (PRIORITEIT)	250	600	5.2. Ondermijning/ georganiseerde criminaliteit (PRIORITEIT)
	- <i>Aanpak Veilig Buitengebied</i>	Onder deel van 5.2	Onder deel van 5.2	- <i>Aanpak Veilig Buitengebied</i>
	- <i>Aanpak bedrijventerreinen</i>	Onder deel van 5.2	Onder deel van 5.2	- <i>Aanpak bedrijventerreinen</i>
	- <i>LIO</i>	Onder deel van 5.2	Onder deel van 5.2	- <i>LIO</i>
	- <i>Beleidsgroep ondermijning</i>	Onder deel van 5.2	Onder deel van 5.2	- <i>Beleidsgroep ondermijning</i>
	- <i>Bewustwordingscampagne intern</i>	Onder deel van 5.2	Onder deel van 5.2	- <i>Bewustwordingscampagne intern</i>
	- <i>Bewustwordingscampagne extern</i>	Onder deel van 5.2	Onder deel van 5.2	- <i>Bewustwordingscampagne extern</i>
	- <i>Nieuwe projecten, beleid, werkgroepen, etc.</i>	Onder deel van 5.2	Onder deel van 5.2	- <i>Nieuwe projecten, beleid, werkgroepen, etc.</i>

	5.3. Sluiting panden o.g.v. artikel 13b Opiumwet	40	40	5.3. Sluiting panden o.g.v. artikel 13b Opiumwet
	5.4. Coördinatie en uitvoering i.h.k.v. wet Bibob	0	700	5.4. Coördinatie en uitvoering i.h.k.v. wet Bibob
	5.5. Ambtelijke en bestuurlijke integriteit	0	80	5.5. Ambtelijke en bestuurlijke integriteit
6. Digitale veiligheid (cyberveiligheid)	6.1 Projecten en inzet op jonge jeugd, ouderen en mkb (PRIORITEIT)	0	255	6.1 Projecten en inzet op jonge jeugd, ouderen en mkb (PRIORITEIT)
TOTAAL URENINZET		2646	5446	

Bijlage IV: Uitwerking uren Boa's/Toezichthouders

<u>Veiligheidsvelden, thema's en/ of concrete activiteiten</u>		Uren boa's 2,67 fte	Uren boa's 4 fte	Uren boa's 6 fte
Groen = wordt uitgevoerd (basisniveau) Oranje= wordt onvoldoende uitgevoerd Rood = wordt niet uitgevoerd				
0. Algemeen	0.1 Verplichte her- en bijscholing	300	400	600
	0.2 reservering voor interne overleggen/ trainingen	106	240	360
	0.3 Boa- / politie-overleg (Afstemming en samenwerking)	64	96	144
	0.4 registratie BRS/CLO/Fixie	500	720	1080
1. Veilige woon- en leefomgeving	1.1 Incidenten veiligheid/ maatschappelijke onrust	150	150	225
	1.2 Spreekuur dorpen	90	132	198
	1.3 Afhandeling meldingen overlast, etc.	750	750	750
	1.4 Toezicht op straat	936	1112	1902
	1.5 Controle en afhandeling inzet bij gevaarlijke honden (uitvoering hondenbijtprotocol)	108	108	160
	1.6 Drugshandel/productie van drugs vanuit woningen, dumpen drugsafval, Drugshandel/Drugsgebruik openbare ruimte, sluiting pand op basis van de Opiumwet.	Valt onder uren 1.4	Valt onder uren 1.4	Valt onder uren 1.4
2. Bedrijvigheid en veiligheid	2.1. Evenementencontroles/ festiviteiten geluid (zowel de administratieve controle op de vergunning als de fysiek controle bij opbouw en tijdens een evenement)	108	144	240
	2.2 Controles op de alcoholwetvergunningen (inclusief de administratieve controle op de vergunningen, de preventieve gesprekken en indien nodig de handhaving daarop)	10	40	100
	2.2.2 Controles op schenken alcohol onder de 18 jaar Deze controles, met mystery guests, vinden niet jaarlijks plaats en wordt extern ingekocht. Er is afstemming met de eigen boa's tijdens deze controle.	0	10	10
	2.3 Speelautomaten (administratieve controle op vergunning gevold door fysieke controles)	4	8	12
	2.4 Jaarwisseling (voorbereiding op en afhandeling meldingen tijdens de jaarwisseling)	80	160	240

3. Jeugd en veiligheid	3.1. Aanpak jeugdoverlast (PRIORITEIT)	200	200	300
4. Fysieke veiligheid	4.1 Controles digitaal opkopersregister (DOR)	0	360	540
	4.2 Controles standplaatsen	36	60	90
5. Integriteit en veiligheid	5.1. Polarisation en radicalisering - Ogen en oren in de wijken en buurten. Bijvoorbeeld het signaleren van afwijkend gedrag van jongeren. In combinatie met 3.1.	In combinatie met 3.1	In combinatie met 3.1	177
	5.2 Ondermijning/georganiseerde criminaliteit (PRIORITEIT) - ogen en oren in de buurten en dorpen/aanspreekpunt	Onderdeel van 1	Onderdeel van 1	Onderdeel van 1
	5.2.1 Voorlichting agrarische ondernemers	72	450	450
	5.2.2 Controle bedrijventerreinen (1 controle)	140	276	450
	5.2.3 Deelname aan het Lokaal Informatie Overleg	32	48	108
	5.2.4 Controles wet goed verhuurderschap	52	136	264
	5.2.5 Toezicht en handhaving prostitutie	Valt onder uren 1.4	Valt onder uren 1.4	Valt onder uren 1.4
TOTAAL URENINZET		3738	5600	8400

Bijlage V: Begrippenlijst

1. **APV**
Een Algemene Plaatselijke Verordening (APV) is een gemeentelijke wetgeving die regels en voorschriften vastlegt voor het gedrag en de activiteiten van inwoners en bezoekers binnen een gemeente.
2. **Bibob**
De uitvoering van de Wet Bibob houdt in dat overheidsinstanties onderzoeken uitvoeren naar de integriteit van bedrijven en personen om te voorkomen dat criminaliteit en financieel-economische risico's invloed hebben op vergunningverlening.
3. **Boa**
Een Buitengewoon Opsporingsambtenaar (Boa) handhaaft de naleving van gemeentelijke regels en wetgeving, zoals op het gebied van openbare orde, milieu en verkeer.
4. **Brp toezicht**
Een toezichthouder BRP (Basisregistratie Personen) controleert en waarborgt de juistheid en volledigheid van persoonsgegevens in de gemeentelijke basisregistratie.
5. **CISO**
Een CISO (Chief Information Security Officer) is de hooggeplaatste verantwoordelijke binnen een organisatie voor het informatiebeveiligingsbeleid en de strategie. De CISO heeft als taak de organisatie te beschermen tegen cyberdreigingen, het waarborgen van de integriteit, vertrouwelijkheid en beschikbaarheid van gegevens en het naleven van wet- en regelgeving op het gebied van gegevensbeveiliging.
6. **Cocaïnewaterij**
Een cocaïnewaterij is een illegale operatie waarbij cocaïne uit grote hoeveelheden verdovende middelen wordt gehaald door middel van chemische processen, vaak met behulp van legale producten om de drugs te maskeren.
7. **Driehoek**
De Driehoek is een samenwerkingsverband tussen de politie, het Openbaar Ministerie (OM) en de burgemeester om gezamenlijk op te treden tegen criminaliteit en overlast. Het doel is om de veiligheid en leefbaarheid te verbeteren door effectief informatie te delen en gezamenlijk maatregelen te nemen.
8. **Drugslab**
Een drugslab is een illegale faciliteit waar drugs, zoals methamfetamine of MDMA, worden geproduceerd door middel van chemische processen, vaak met gevaarlijke stoffen en onder onveilige omstandigheden, wat kan leiden tot explosies, vervuiling en gezondheidsrisico's.
9. **Fte**
Een Fte is een maatstaf die wordt gebruikt om het aantal gewerkte uren te berekenen in vergelijking met een volledige werkweek. Het wordt vaak gebruikt om het personeelsbestand in organisaties te meten, vooral bij personeelsplanning.
10. **Handhavingsbeleid sociaal domein**
Het handhavingsbeleid in het sociale domein betreft de regels en procedures die worden toegepast om naleving van wetten en regels in gebieden zoals welzijn, zorg en sociale diensten te waarborgen.
11. **Jeugdwet**
De Jeugdwet is de Nederlandse wetgeving die de verantwoordelijkheden van gemeenten regelt met betrekking tot de zorg voor kinderen en jongeren, zoals jeugdzorg, bescherming en geestelijke gezondheidszorg voor jeugdigen.
12. **Liberalisatiegrens**
De liberalisatiegrens verwijst naar het inkomen of de waarde van een woning boven welke huurders in de vrije sector (ook wel geliberaliseerde huurmarkt genoemd) vallen en dus niet meer gebonden zijn aan de huurprijsbescherming die geldt voor sociale huurwoningen. Dit betekent dat bij een huur boven de liberalisatiegrens de huurprijs niet wordt gereguleerd door de overheid en verhuurders meer vrijheid hebben om huurprijzen te bepalen.
13. **LIO**

Het LIO (Lokale Informatie Overleg) is een samenwerkingsverband tussen verschillende teams van de gemeente, die gezamenlijk maatregelen treffen tegen ondermijning.

14. Misbruik

Het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens met als doel ten onrechte overheidssubsidies of -uitkeringen te verkrijgen, dan met het doel om voor een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen. Misbruik van overheidsgelden kan gelijk worden gesteld met het plegen van fraude, om zich onrechtmatig overheidsgelden toe te eigenen. Bij fraude passen beheersmaatregelen zoals fraudepreventie, handhaving, fraudeopsporing en sancties. Niet elke misstap (fout) geldt als misbruik. Bij het maken van fouten is er meestal geen sprake van een opzettelijke handeling. Daarnaast is het begrip misleiding van betekenis in deze definitie. Misleiding heeft betrekking op het bewust verborgen houden van het misbruik.

15. NCTV (Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid)

De NCTV is een overheidsinstantie die verantwoordelijk is voor de coördinatie van nationale veiligheids- en terrorismebestrijdingsinspanningen in Nederland, zoals het voorkomen van terrorisme en extremisme.

16. Ondermijning

Ondermijning verwijst naar de inbraak van criminele activiteiten, zoals drugshandel of witwassen, in legale sectoren zoals het bedrijfsleven, de politiek en openbare diensten, wat het rechtssysteem en het vertrouwen in de overheid ondermijnt.

17. Ondermijningsproof

Dit begrip verwijst naar maatregelen die genomen worden om een organisatie, sector of gebied bestand te maken tegen criminele infiltratie en ondermijnende activiteiten, zoals door strengere controles en waarborgen.

18. Ondermijningsrapport

Ondermijningsrapport verwijst naar het rapport dat is opgesteld door Pieter Tops en Edward van der Torre. Het is een document waarin een analyse wordt gegeven van criminele ondermijningsactiviteiten in Fryslân.

19. Oneigenlijk gebruik

Het door het aangaan van rechtshandelingen, al dan niet gecombineerd met feitelijke handelingen, verkrijgen van overheidsbijdragen of het niet dan wel tot een te laag bedrag betalen van heffingen aan de overheid, in overeenstemming met de bewoordingen van de regelgeving maar in strijd met het doel en de strekking daarvan (de 'geest van de wet'). De beheersmaatregelen die daarbij passen zijn: handhaving, voorlichting, analyse toepassing en actualisering wet- en regelgeving. Ook dit kan tot een onrechtmatigheid leiden.

In beginsel is er bij oneigenlijk gebruik geen sprake van onrechtmatigheid. Als wet- en regelgeving oneigenlijk gebruik mogelijk maakt is het noodzakelijk dat wet- en regelgeving worden aangepast en/of duidelijker moet worden toegelicht

20. OOV (Openbare Orde en Veiligheid)

OOV verwijst naar de handhaving van de openbare orde en veiligheid binnen een gemeente of regio, met als doel het voorkomen van verstoringen, geweld en het waarborgen van een veilige omgeving voor de bevolking.

21. Opiumwet

De Opiumwet is de Nederlandse wet die het gebruik, de productie en de handel in verdovende middelen reguleert. Het biedt het wettelijke kader voor de vervolging van druggerelateerde misdrijven, zoals de productie, handel en het bezit van verboden stoffen.

22. PO (Portefeuillehoudersoverleg)

Het PO (Portefeuillehoudersoverleg) is een overleg tussen wethouders of de burgemeester en de ambtelijke ondersteuning binnen de gemeente, waarbij zij de verantwoordelijkheid dragen voor bepaalde beleidsdomeinen, zoals openbare orde en veiligheid. Hier worden beleidsmaatregelen en gezamenlijke acties besproken om de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente te verbeteren.

23. RBPO (Regionaal Bestuurlijk Politieoverleg)

Het RBPO is een overleg tussen de burgemeesters in de regio Noord Nederland, het Openbaar Ministerie en de politie. Het doel van dit overleg is om informatie te delen, afstemming te zoeken en gezamenlijk strategische beslissingen te nemen met betrekking tot de aanpak van veiligheids- en criminaliteitsproblemen in een specifieke regio.

24. SDF (Sociaal Domein Fryslân)

SDF verwijst naar het Sociaal Domein Fryslân, een samenwerkingsverband in de provincie Friesland dat zich richt op het verbeteren van de sociale ondersteuning en zorg voor inwoners

van de regio. Dit omvat onder andere jeugdzorg, maatschappelijke ondersteuning, werk en inkomen, en de zorg voor mensen met een beperking.

25. Veiligheidsagenda

Een veiligheidsagenda is een plan of strategie die de prioriteiten en maatregelen beschrijft om de openbare veiligheid, criminaliteitsbestrijding en de algehele veiligheid in een gemeente of regio te verbeteren. In februari 2024 heeft de raad de veiligheidsagenda “Feiligens Foarop 2024-2027” vastgesteld.

26. WMO (Wet Maatschappelijke Ondersteuning)

De WMO is een wet die ervoor zorgt dat burgers in Nederland zelfstandig kunnen blijven leven en deelnemen aan de samenleving, door ondersteuning te bieden op gebieden zoals zorg, woning en sociale ondersteuning.

27. Wgv (Wet Goed Verhuurderschap)

De Wet Goed Verhuurderschap verplicht verhuurders om hun huurders goed te behandelen, onder andere door eerlijke huurovereenkomsten en het zorgen voor een veilige en gezonde woning.